

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Islamiska republiken Iran om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Islamiska republiken Irans regering om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen syftar till att förbättra samarbetet mellan Finlands och Irans tullmyndigheter vid bekämpning och undersökning av tullbrottslighet. Överenskommelsen motsvarar i stort de andra internationella överenskommelser om tullsamarbete som Finland de senaste åren har ingått med tredjeländer och vilkas huvudsyfte är att ge den andra parten upplysningar för att bekämpa och undersöka tullbrottslighet. Överenskommelsen utgår från Världstullorganisationens modellavtal. Överenskommelsens tillämpningsområde omfattar ömsesidigt bistånd mellan parternas tullmyndigheter i syfte att säkerställa att tullagstiftningen iakttas och att förhindra, undersöka och åtala överträdelser av lagstiftningen. Överenskommelsen ingriper inte i de nationella myndigheternas befogenheter. I praktiken handlar det i huvudsak om att lämna ut upplysningar som anskaffats på begäran eller som tullmyndigheten annars förfogar över till den begärande partens tullmyndigheter.

Överenskommelsen träder i kraft 60 dagar efter den dag då parterna på diplomatisk väg har meddelat varandra att de har slutfört de åtgärder som enligt den nationella lagstiftningen behövs för att överenskommelsen ska träda i kraft.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av överenskommelsen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Överenskommelsens målsättning	4
2.1 Målen med samarbetet	4
2.2 Överföring av personuppgifter.....	4
3 De viktigaste förslagen	6
4 Propositionens konsekvenser	6
5 Remissvar	6
6 Bestämmelserna i överenskommelsen och i dess integrerade bilaga och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	7
6.1 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland samt specialmotivering	7
6.2 Bestämmelserna i bilagan till överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	18
7 Specialmotivering till lagförslaget.....	19
8 Ikraftträdande.....	19
9 Bifall av Ålands lagting	19
10 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	20
10.1 Behovet av riksdagens samtycke	20
10.2 Behandlingsordning	22
LAGFÖRSLAG	23
Lag om överenskommelsen med Iran om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor	23
FÖRDRAGSTEXT	24
BILAGA	33

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Med stöd av artikel 3.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) har unionen exklusiv befogenhet bland annat inom området för tullunionen och för den gemensamma handelspolitiken. Åtgärder på dessa områden ska ske på unionsnivå för att de ska vara så enhetliga som möjligt inom unionens hela tullområde. Följaktligen hör lagstiftnings- och fördragsärenden som anknyter till ömsesidigt administrativt bistånd (mutual administrative assistance, MAA) i tullfrågor till unionens exklusiva befogenhet. Medlemsstaterna har dock fortfarande det huvudsakliga ansvaret och den huvudsakliga befogenheten inom området frihet, säkerhet och rättvisa i avdelning V i EUF-fördraget och särskilt inom sektorn för polissamarbete i artikel 87, dit det brottsbekämpande samarbetet mellan tullmyndigheterna räknas. Till denna sektor räknas också överenskommelser och lagstiftning om ömsesidig rättslig hjälp (mutual legal assistance, MLA).

I de bilaterala överenskommelserna om tullsamarbete inom sektorn för tullens polissamarbete är det ofta rätt svårt att helt skilja åt administrativt samarbete som hör till unionens befogenhet och samarbete om rättslig hjälp i brottmål och informationsutbyte i samband med dessa. I behandlingen av enskilda fall av tullöverträdelser knyts dessa olika samarbetsformer och samarbetsmetoder samman när ärendet framskrider från det administrativa informationsutbytet under underrättelsefasen till brottsutredningsfasens rättsliga hjälp och informationsutbyte. Tyngdpunkten och syftet för de bilaterala överenskommelser om tullsamarbete som Finland ingår ligger emellertid mera inom det brottsbekämpande samarbetet, och överenskommelserna har alltså inte förhandlats fram för att förbättra det administrativa informationsutbytet. Överenskommelserna utgår från Världstullorganisationens (WCO) modellavtal, som flera av världens stater använder som underlag för sina bilaterala överenskommelser om tullsamarbete.

De bilaterala kontakterna mellan Finland och Iran har blivit tätare efter att samförstånd om kärnteknikavtalet med Iran uppnåddes i juli 2015. I synnerhet det handelsekonomiska samarbetet med Iran har intensifierats. Utrikeshandels- och utvecklingsminister Toivakka gjorde i december 2015 en exportfrämjande resa till Iran, och under denna resa tog den iranska tullen initiativ till förhandlingar om en överenskommelse om tullsamarbete mellan länderna. Förhandlingarna om en överenskommelse om tullsamarbete mellan Finland och Iran fördes genom ett skriftligt förfarande år 2016, och överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 18 april 2017. De handelsekonomiska relationerna tog en annan vändning när Förenta staterna slutade iakttä kärnteknikavtalet våren 2018 och återinförde de sanktioner som landet hade tillämpat före avtalet. Förenta staternas agerande har medfört stora problem när det gäller betalningsrörelserna även för europeiska och därmed också finska företag, och möjligheterna att bedriva handel är därför mycket små för närvarande. Internationella företag har i praktiken lämnat Iran. Under normala förhållanden skulle det fortfarande finnas många kommersiella möjligheter i Iran.

Tyngdpunkten i den bilaterala överenskommelsen mellan Finland och Iran ligger tydligt inom parternas samarbete och informationsutbyte i samband med bekämpningen av tullöverträdelser, vilket sorterar under området frihet, säkerhet och rättvisa i avdelning V i EUF-fördraget. Detta område hör till de huvudområden i artikel 4.2 i EUF-fördraget där det råder delad befogenhet mellan unionen och medlemsstaterna. Inom de flesta områden gäller för utövandet av delad befogenhet principen att en medlemsstat kan utöva befogenhet endast i den utsträckning som unionen inte utövar eller som den har beslutat att upphöra med att utöva sin egen befogenhet. Europeiska unionen har inte ingått någon överenskommelse om tullsamarbete med Iran.

1.2 Beredning

Förhandlingarna om en överenskommelse om tullsamarbete mellan Finland och Iran fördes skriftligen under år 2016, och parterna kunde enas om texten i överenskommelsen i slutet av 2016. Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 18 april 2017.

Utrikesministeriet mottog i september 2019 en not från Irans ambassad, daterad den 16 september 2019, som gällde överenskommelsen om tullsamarbete mellan Finland och Iran. Enligt noten har Iran slutfört de åtgärder enligt den nationella lagstiftningen som krävs för att överenskommelsen ska träda i kraft.

Bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden i fördragsärenden finns i 8 § i lagen om statsrådet (175/2003). Enligt paragrafens 1 mom. behandlas fördrag och andra internationella förpliktelser av det ministerium till vars ansvarsområde fördraget eller förpliktelsen enligt sakinnehållet hör. Propositionen har beretts vid finansministeriet.

Propositionen sändes på remiss till justitieministeriet, utrikesministeriet, inrikesministeriet, dataombudsmannens byrå och Tullen.

2 Överenskommelsens målsättning

2.1 Målen med samarbetet

Bestämmelserna i överenskommelsen är inriktade på samarbetet mellan de finska och iranska tullmyndigheterna i syfte att bekämpa och undersöka tullbrottslighet. Genom tullmyndigheternas förmedling ger parterna varandra bistånd i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen i syfte att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt och att förhindra, undersöka och åtala överträdelse av tullagstiftningen. Överenskommelsen ingriper dock inte i de nationella myndigheternas befogenheter. I Finland är det till exempel enligt den nationella lagstiftningen åklagarväsendet som har prövningsrätt när det gäller att väcka åtal. Parterna bistår varandra också i fall som gäller delgivning av handlingar i samband med tillämpning av tullagstiftningen. Överenskommelsen gäller inte indrivning av tullar, skatter eller andra avgifter.

Bistånd ska enligt överenskommelsen lämnas i enlighet med gällande lagstiftning på den partens territorium till vilken den anmodade tullmyndigheten hör och inom ramen för den anmodade tullmyndighetens befogenheter och tillgängliga resurser. Delgivning kan dock även ske i en särskild form eller genom ett särskilt förfarande som anges i begäran, om detta inte kan anses strida mot den anmodade partens lagstiftning. Biståndet sker genom att upplysningar på begäran eller på eget initiativ tillhandahålls den andra partens tullmyndigheter. Enligt överenskommelsen ska parternas tullmyndigheter på begäran också utöva konkret övervakning och undersökning.

2.2 Överföring av personuppgifter

Europeiska unionens nya dataskyddslagstiftning, dvs. Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 och Europeiska unionens direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, nedan *dataskyddsdirektivet*, började tillämpas i maj 2018, efter att denna överenskommelse om tullsamarbete undertecknades. Dataskyddsdirektivet har genomförts i Finland

RP 90/2019 rd

genom lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018), nedan *dataskyddslagen avseende brottmål*, som trädde i kraft den 1 januari 2019. Också den nya lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019), nedan *Tullens personuppgiftslag*, som trädde i kraft den 1 juni 2019, har samband med genomförandet av EU:s dataskyddslagstiftning.

Inom ramen för tullsamarbetet enligt överenskommelsen behandlas personuppgifter, och de överförs också från Finland till Iran. Överenskommelsen tillämpas bland annat i syfte att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt och i syfte att förhindra, undersöka och åtala överträdelser av tullagstiftningen. Eftersom överenskommelsen gäller både tullkontroll och undersökning av tullbrott, ska på överföring av personuppgifter i enlighet med överenskommelsen beroende på situationen tillämpas antingen kapitel V i dataskyddsförordningen (andra personuppgifter än sådana som gäller en brottsutredning) eller 7 kap. i dataskyddslagen avseende brottmål (personuppgifter som gäller en brottsutredning).

Enligt artikel 45 i dataskyddsförordningen får personuppgifter överföras till ett tredjeland, om Europeiska kommissionen har fattat ett så kallat beslut om adekvat skyddsnivå i fråga om dataskyddet i landet. Motsvarande bestämmelse ingår i 41 § i dataskyddslagen avseende brottmål. Eftersom kommissionen inte har fattat något beslut om adekvat skyddsnivå i fråga om Iran, bör det bedömas om överföringen kan grunda sig på de alternativa grunderna i dataskyddsförordningen och i dataskyddslagen avseende brottmål. Enligt artikel 46.1 i dataskyddsförordningen får en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, om det inte har fattats ett beslut om adekvat skyddsnivå, överföra personuppgifter till ett tredjeland endast efter att ha vidtagit lämpliga skyddsåtgärder och på villkor att lagstadgade rättigheter för registrerade och effektiva rättsmedel för registrerade finns tillgängliga. Enligt artikel 46.2 kan en sådan skyddsåtgärd vara ett rättsligt bindande och verkställbart instrument mellan offentliga myndigheter. På motsvarande sätt enligt 42 § 1 mom. i dataskyddslagen avseende brottmål får personuppgifter överföras, om lämpliga skyddsåtgärder för personuppgifter har fastställts i en rättsligt bindande handling.

Enligt skäl 108 i dataskyddsförordningen kan myndigheter överföra uppgifter till myndigheter i tredjeländer på grundval av bestämmelser som ska införas i administrativa överenskommelser, t.ex. samförståndsavtal, som föreskriver verkställbara och faktiska rättigheter för de registrerade. Enligt artikel 44 är syftet med detta att säkerställa att den nivå på skyddet av fysiska personer som säkerställs genom dataskyddsförordningen inte undergrävs. Enligt skäl 108 bör dessa skyddsåtgärder säkerställa iakttagande av de krav i fråga om dataskydd och registrerades rättigheter som är lämpliga för behandling inom unionen, inbegripet huruvida bindande rättigheter för de registrerade och effektiva rättsmedel är tillgängliga, inbegripet en faktisk rätt att föra talan på administrativ väg eller inför domstol och att kräva kompensation i unionen eller i ett tredjeland. De bör särskilt gälla överensstämmelse med allmänna principer för behandling av personuppgifter samt principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard.

Enligt skäl 71 i dataskyddsdirektivet kan sådana rättsligt bindande instrument som avses i direktivet t.ex. vara rättsligt bindande bilaterala avtal som har ingåtts av medlemsstaterna och genomförts inom deras rättsordning och som kan åberopas av registrerade som omfattas av denna och som sörjer för att kraven i fråga om dataskydd uppfylls och att registrerades rättigheter respekteras, inbegripet rätten till en effektiv administrativ eller rättslig prövning.

Överenskommelsen om tullsamarbete är ett rättsligt bindande och verkställbart instrument. Överenskommelsens artikel 15 innehåller bestämmelser om användningen av upplysningar och handlingar som erhållits med stöd av överenskommelsen och om skyddet och användningen av

personuppgifter. Iran är inte part i konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992), också kallad Europarådets dataskyddskonvention. I överenskommelsen ingår därför en separat bilaga som gäller grundläggande principer för skydd av personuppgifter. En motsvarande bilaga ingick första gången i överenskommelsen med Vitryssland om tullsamarbete (FördrS 3/2011). Senare har en sådan bilaga ingått också i andra överenskommelser om tullsamarbete med länder som inte varit parter i Europarådets dataskyddskonvention. Bilagan är en integrerad del av överenskommelsen och dess bestämmelser utgår från artiklarna 5–11 i Europarådets dataskyddskonvention. När personuppgifter utbyts med stöd av överenskommelsen ska parterna säkerställa dataskyddets nivå så att den motsvarar minst den nivå som uppstår när principerna i bilagan tillämpas.

3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen. I propositionen ingår ett lagförslag, vars 1 § innehåller den sedvanliga blankettlagsbestämmelse genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Lagens 2 § innehåller bestämmelser om sekretess för upplysningar som har tillhandahållits i enlighet med överenskommelsen. Lagens 3 och 4 § innehåller bestämmelser om lagens ikraftträdande. Enligt paragraferna ska bestämmelser om ikraftträdandet av lagen och om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet. Överenskommelsen och lagen avses träda i kraft samtidigt.

4 Propositionens konsekvenser

Enligt överenskommelsen ska tullmyndigheterna inte kräva någon ersättning av varandra för kostnader som genomförandet av överenskommelsen medför, med undantag av kostnader för sakkunniga, vittnen och andra än statsanställda tolkar och översättare, som den begärande tullmyndigheten ska stå för.

Om efterkommandet av en begäran medför betydande och särskilda kostnader, ska parterna samråda sinsemellan för att fastställa villkor och förutsättningar för att efterkomma begäran och hur kostnaderna ska fördelas. Fullgörandet av begäranden om bistånd och annat genomförande av överenskommelsen förväntas endast medföra ringa kostnader, som kan täckas av Tullens omkostnader.

Propositionen har inga konsekvenser för organisation eller personal.

Överenskommelsen kommer att underlätta samarbetet och informationsutbytet vid bekämpning av tullbrott mellan länderna.

5 Remissvar

Remissinstanserna fäste i sina yttranden särskild uppmärksamhet vid skyddet av personuppgifter. Justitieministeriet konstaterade att det i fråga om tillämpningen av artikel 46 i dataskyddsförordningen och 42 § i dataskyddslagen avseende brottmål inte finns någon sådan rättspraxis av vilken det framgår hur man ska bedöma den nivå som krävs av skyddsåtgärder, när åtgärderna består av ett rättsligt bindande och verkställbart instrument som gäller utlämnande av personuppgifter till tredjeländer. Justitieministeriet angav i sitt utlåtande att överenskommelsens bestämmelser om dataskydd tillsammans med bilagan till överenskommelsen enligt ministeriets uppfattning inte utgör tillräckliga skyddsåtgärder i enlighet med dataskyddsförordningen och dataskyddsdirektivet, och att det vid tillämpningen av överenskommelsen i denna form därför i varje enskilt fall bör bedömas om det finns förutsättningar för överföring av personuppgifter.

Bedömningen av förutsättningarna i varje enskilt fall har dock beaktats i artikel 15.1 a i överenskommelsen, enligt vilken personuppgifter trots bestämmelserna i artikel 3 inte får tillhandahållas om det finns en grundad anledning att anta att upplysningarna förmedlas eller används i strid med endera partens lagstiftning, särskilt dataskyddslagstiftning. Enligt artikeln får man inte avvika från detta krav ens då lämnandet av upplysningar inte kan anses skada personen i fråga.

Justitieministeriet behandlade i sitt yttrande också grundlagsutskottets utlåtande om lagen om militär underrättelseverksamhet (GrUU 36/2018 rd), enligt vilket regleringen måste preciseras så den uttryckligen föreskriver en skyldighet att följa bestämmelserna i internationella människorättskonventioner, så att information inte får lämnas ut till eller tas emot i samarbete med en stat som kan antas göra sig skyldig till systematiska människorättskränkningar eller där metoderna för underrättelseinhämtning inte följer de standarder som fastställts i de internationella människorättskonventionerna. Under den fortsatta beredningen konstaterade finansministeriet och justitieministeriet dock att det i motiveringen till 42 § i dataskyddslagen avseende brottmål, som inte är tillämplig inom tillämpningsområdet för lagen om militär underrättelseverksamhet, konstateras att den personuppgiftsansvarige när den överför personuppgifter till ett tredjeland ska ta hänsyn till för vilket syfte personuppgifterna kommer att användas och i synnerhet att uppgifterna inte används till exempel för att meddela dödsstraff eller för någon form av omänsklig behandling.

Utifrån detta har tredje stycket i avsnitt 1.1 uppdaterats i fråga om Irans utrikespolitiska situation. Dessutom har olika tekniska kommentarer beaktats.

Yttrandena finns i en offentlig webbtjänst på adressen <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> under identifieringskoden [VM020:00/2017](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet).

6 Bestämmelserna i överenskommelsen och i dess integrerade bilaga och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

6.1 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland samt specialmotivering

Artikel 1. Definitioner. I artikeln definieras följande centrala begrepp i överenskommelsen: tullagstiftning, tullmyndighet, överträdelse av tullagstiftningen, tullar och skatter, person, personuppgifter, narkotika, psykotropa ämnen, narkotikaprekursorer, kontrollerad leverans, begärande tullmyndighet och anmodad tullmyndighet. Definitionerna motsvarar de begrepp som används i den nationella lagstiftningen, såsom tullagen (304/2016), Tullens personuppgiftslag, tvångsmedelslagen (806/2011) och lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015), nedan *Tullens brottsbekämpningslag*. Definitionerna av narkotika, psykotropa ämnen och narkotikaprekursorer grundar sig på relevanta FN-konventioner.

Artikel 2. Överenskommelsens tillämpningsområde. I artikeln fastställs överenskommelsens tillämpningsområde. Enligt punkt 1 ska parterna genom sina tullmyndigheter och i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen lämna varandra bistånd i syfte att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt och i syfte att förhindra, undersöka och väcka åtal för överträdelser av tullagstiftningen samt i ärenden som gäller delgivning av handlingar i samband med tillämpning av tullagstiftningen.

Allmänna bestämmelser om internationell rättslig hjälp i brottmål ingår i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994), nedan *lagen om internationell rättshjälp*, och förordningen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (13/1994), nedan *förordningen*

RP 90/2019 rd

om *internationell rättshjälp*, som utfärdats med stöd av lagen. I 30 § 2 mom. i lagen om internationell rättshjälp finns det en allmän bestämmelse om förhållandet mellan lagen och internationella avtal. Enligt momentet lämnas, trots bestämmelserna i lagen, internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden också enligt vad som särskilt har avtalats eller föreskrivits om lämnande av rättshjälp.

I överenskommelsen är det fråga om internationell rättslig hjälp i brottmål till den del det gäller förundersökning och åtal i tullbrottsärenden. Bestämmelserna om internationell rättslig hjälp i brottmål blir inte tillämpliga vid samarbete som avses i artiklarna när det gäller samarbete för att förhindra och avslöja tullbrott eller något annat slag av samarbete som avses i överenskommelsen.

Enligt punkt 2 i artikeln lämnas bistånd enligt överenskommelsen i enlighet med gällande lagstiftning på den anmodade partens territorium. Överenskommelsen bygger följaktligen på principen att bistånd lämnas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Bistånd lämnas inom ramen för den anmodade tullmyndighetens befogenheter och tillgängliga resurser. Vid behov kan den anmodade tullmyndigheten överföra biståndsärendet till en annan behörig myndighet.

Enligt punkt 3 gäller överenskommelsen inte indrivning av tullar, skatter eller andra avgifter.

Dessutom begränsar överenskommelsen enligt punkt 4 inte tillämpningen av internationella avtal om rättslig hjälp i straffrättsliga ärenden eller internationella avtal om tullsamarbete som parterna har ingått.

Artikel 3. Biståndets räckvidd. I artikeln fastställs biståndets räckvidd. Enligt punkt 1 ska parternas tullmyndigheter i enlighet med sina respektive bestämmelser och föreskrifter på begäran, och vid behov efter förundersökning, tillhandahålla varandra alla upplysningar som kan bidra till att säkerställa ett korrekt uttag av tullar och skatter. Parternas tullmyndigheter ska i synnerhet tillhandahålla varandra upplysningar som underlättar bestämningen av varors förtullningsvärde, tulltaxenummer och ursprung samt genomförandet av bestämmelser om förbud, restriktioner och kontroll. Personuppgifter får Tullen överföra till tredjeländer i enlighet med förutsättningarna i kapitel V i dataskyddsförordningen och 7 kap. i dataskyddslagen avseende brottmål.

Enligt punkt 2 ska den anmodade tullmyndigheten på begäran tillhandahålla alla upplysningar om tullagstiftningen och tillämpliga förfaranden på partens territorium som är relevanta för utredningen av en överträdelse av tullagstiftningen.

Enligt punkt 3 ska tullmyndigheterna antingen på begäran eller på eget initiativ tillhandahålla varandra upplysningar och handlingar som kan bidra till att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen och till att överträdelser av tullagstiftningen förhindras, utreds och bekämpas.

Enligt punkt 4 ska vardera tullmyndigheten, när den utför utredningar för den andra tullmyndighetens räkning, handla på samma sätt som när den handlar för egen räkning eller på begäran av en annan myndighet i det egna landet.

I punkt 5 föreskrivs det att den anmodade tullmyndigheten, om den inte är den behöriga myndigheten för att tillmötesgå en begäran, utan dröjsmål ska vidarebefordra begäran till den behöriga myndigheten med anmodan om samarbete.

Artikel 4. Biståndsärenden. Enligt artikeln ska tullmyndigheterna på begäran eller på eget initiativ meddela varandra upplysningar för att försäkra sig om lagligheten i import och export av

varor samt upplysningar om vilket tullförfarande som eventuellt har tillämpats på varorna. Likaså ska tullmyndigheterna på begäran eller på eget initiativ meddela om varor som beviljats förmånsbehandling vid export från den ena partens territorium har importerats på behörigt sätt till den andra partens territorium. Då ska det också meddelas upplysningar om alla tullkontrollåtgärder som varorna varit föremål för.

Artikel 5. Särskild övervakning. Enligt punkt 1 ska den anmodade tullmyndigheten på begäran tillhandahålla upplysningar om och särskilt övervaka personer som man vet att har gjort sig skyldiga till eller misstänker att kommer att göra sig skyldiga till en överträdelse av tullagstiftningen, och särskilt personer som rör sig till eller från den anmodade partens territorium. Också sådana varors rörelser ska särskilt övervakas som ger skäl att misstänka olaglig handel som riktar sig till den begärande partens territorium samt fordon och lokaler för varulager som man misstänker att används för överträdelser av tullagstiftningen.

I princip handlar övervakningen om att företa administrativa övervakningsåtgärder i enlighet med tullagen. Enligt 28 § 2 mom. i tullagen har Tullen rätt att på gränsövergångsställen på Finlands riksgrens samt i passagerarterminaler, på hamnområden avsedda för godstrafik, i lagerlokaler avsedda för godstrafik och på andra liknande ställen och i liknande utrymmen som Tullen får övervaka, efter att på förhand ha meddelat om detta, företa teknisk övervakning för att övervaka att tullagstiftningen och annan lagstiftning vars efterlevnad Tullen ska övervaka iakttas. Med teknisk övervakning avses fortlöpande eller upprepat iakttagande eller fortlöpande eller upprepat avlyssning av fordon, fordonsförare, föremål, fotgängare eller allmänheten med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild. I 3 kap. i Tullens brottsbekämpningslag finns dessutom bestämmelser om tullmäns rätt att vidta olika slag av övervakningsåtgärder för att förhindra, avbryta eller avslöja kriminell verksamhet.

Om det vid övervakningen finns misstanke om att någon gör sig skyldig till brott, får åtgärder enligt förundersökningslagen (805/2011) vidtas. Enligt 1 § 2 mom. i förundersökningslagen gäller i övrigt i fråga om användning av tvångsmedel och förundersökningsmyndigheternas inhämtande av information vad som föreskrivs särskilt i lag. Brotten ska vara straffbara enligt finsk lag för att rättshjälpsåtgärder i enlighet med tvångsmedelslagen ska få vidtas. När det gäller rättslig hjälp vid brottmål är bestämmelserna i lagen om internationell rättshjälp tillämpliga vid informationsutbyte i enskilda brottmål. Bestämmelserna i lagen om internationell rättshjälp är emellertid inte tillämpliga när det är fråga om att förhindra och avslöja tullbrott eller i samband med administrativt samarbete. Med stöd av lagen om internationell rättshjälp kan annan rättslig hjälp än tvångsmedel lämnas även om kravet på dubbel straffbarhet inte uppfylls. Bestämmelser om begränsningar i användningen av tvångsmedel finns i 15 § i lagen om internationell rättshjälp.

Enligt artikelns punkt 2 ska tullmyndigheterna inom gränserna för sin behörighet förhindra export av varor som myndigheterna vet eller på sannolika grunder misstänker att exporteras till den andra partens territorium för att där användas för andra syften än laglig handel mellan parterna. Inom ramen för sina befogenheter ska tullmyndigheterna också förhindra export av varor som det är förbjudet att importera till den andra partens territorium.

Artikel 6. Bekämpning av olaglig handel med särskilt betydelsefulla varor. Enligt artikeln ska tullmyndigheterna utan dröjsmål på eget initiativ eller på begäran tillhandahålla varandra alla relevanta upplysningar om företagna eller planerade gärningar som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tullagstiftning på endera partens territorium, särskilt när det gäller vissa varors rörelser. Sådana varor är enligt artikeln vapen, ammunition och explosiva ämnen, känsliga och strategiska varor som är föremål för kontroll enligt tillämpliga internationella avtal och multilaterala arrangemang och/eller enligt motsvarande ickespridningspolitiska förpliktelser,

RP 90/2019 rd

narkotika, psykotropa ämnen och narkotikaprekursorer, konstföremål och antikviteter som har stort historiskt, kulturellt eller arkeologiskt värde, giftiga varor, radioaktiva ämnen, andra miljö- eller hälsofarliga varor och ämnen, varor som är belagda med höga tullar eller skatter, särskilt alkoholdrycker och tobaksprodukter, samt varor som kränker immateriella rättigheter.

Artikel 7. Kontrollerade leveranser. Enligt definitionen i artikel 1 j avses med ”kontrollerad leverans” ett förfarande där olagligt transporterade varor tillåts föras ut ur, igenom eller in på parternas territorium med de behöriga myndigheternas vetskap och under deras övervakning för att avslöja och identifiera personer som är inblandade i överträdelser av tullagstiftningen. Förfarandet gör det möjligt för tullmyndigheterna att avslöja kriminella organisationers olagliga handel och lagföra de centrala personerna i de här organisationerna snarare än att konfiskera varorna vid gränsen eller bara åtala den person som transporterat varorna.

Enligt artikel 7.1 får tullmyndigheterna i samförstånd och inom ramen för sina respektive befogenheter enligt sin nationella lagstiftning använda kontrollerade leveranser för att identifiera personer som är inblandade i överträdelser. Om inte beslut om att tillämpa kontrollerad leverans hör till tullmyndigheternas befogenheter, ska de samarbeta med de nationella myndigheter som har dessa befogenheter eller överföra ärendet till dessa myndigheter. Tillämpningen av kontrollerad leverans styrs och begränsas av lagstiftningen inom den anmodade partens territorium också enligt artikel 2.2.

Enligt artikel 7.2 får olagliga försändelser som omfattas av en överenskommelse om kontrollerad leverans med de behöriga nationella myndigheternas samtycke stoppas och tillåtas fortsätta antingen orörda eller efter att varorna avlägsnats eller ersatts helt eller delvis. Beslut om kontrollerad leverans ska enligt artikel 7.3 alltid fattas från fall till fall. I beslutsfattandet kan vid behov ekonomiska arrangemang och överenskommelser som ingåtts mellan de behöriga nationella myndigheterna beaktas. Enligt artikel 7.4 får kontrollerade leveranser inte orsaka betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller någon avsevärd risk för betydande skada på miljö, egendom eller förmögenhet.

Nationella bestämmelser om kontrollerade leveranser finns i 10 kap. 41 och 42 § i tvångsmedelslagen. Tvångsmedelslagens bestämmelser om kontrollerade leveranser kan tillämpas när det är fråga om att utreda brott. Enligt 41 § 1 mom. i tvångsmedelslagen får förundersökningsmyndigheten avstå från att ingripa i en transport eller någon annan leverans av föremål, ämnen eller egendom eller dröja med att ingripa, om det behövs för identifiering av personer som medverkar i ett brott som håller på att begås eller för utredning av ett brott som är allvarligare eller en brottslig verksamhet som är mera omfattande än det brott som håller på att begås. Förundersökningsmyndigheten får enligt 41 § 2 mom. använda kontrollerade leveranser om det finns skäl att misstänka ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år. Det förutsätts dessutom att leveranserna kan övervakas och att det går att ingripa i dem vid behov. Åtgärden får inte heller orsaka betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller avsevärd risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada. I 41 § 3 mom. föreskrivs det att det i fråga om internationell kontrollerad leverans som hör samman med ett internationellt avtal eller någon annan förpliktelse som är bindande för Finland dessutom gäller vad som särskilt föreskrivs i lag.

Utöver i tvångsmedelslagen finns det bestämmelser om kontrollerade leveranser också i 3 kap. 42 och 43 § i Tullens brottsbekämpningslag. Bestämmelserna om kontrollerade leveranser i Tullens brottsbekämpningslag kan tillämpas när det är fråga om att avslöja och förhindra tullbrott. Enligt 42 § 1 mom. får Tullen avstå från att ingripa i en transport eller någon annan leverans av föremål, ämnen eller egendom eller dröja med att ingripa, om det behövs för identifiering av personer som medverkar i ett brott som håller på att begås eller för att förhindra ett brott

som är allvarligare eller en brottslig verksamhet som är mera omfattande än det brott som håller på att begås. Tullen får enligt 42 § 2 mom. använda kontrollerade leveranser för att förhindra tullbrott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år eller om det är fråga om ett narkotikabrott som ska betraktas som tullbrott, smuggling eller ett grovt tullredovisningsbrott. Det förutsätts dessutom att leveranserna kan övervakas och att det går att ingripa i dem vid behov. Åtgärden får inte heller orsaka betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller avsevärd risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada. Särskilda bestämmelser om myndighetssamarbete för att genomföra kontrollerade leveranser finns i 4 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009), nedan *PTG-lagen*. Enligt 3 kap. 42 § 3 mom. i Tullens brottsbekämpningslag ska det föreskrivas särskilt om internationella kontrollerade leveranser som hör samman med internationella avtal eller andra förpliktelser som är bindande för Finland. Bestämmelsen är en hänvisning till 4 § i *PTG-lagen*, där det föreskrivs om PTG-myndigheternas samarbete och förfarande vid internationella kontrollerade leveranser.

Vidare ingår bestämmelser som motsvarar kontrollerade leveranser enligt överenskommelsens artikel 7 i andra gällande bilaterala tullsamarbetsöverenskommelser som Finland har ingått och bland annat i artikel 11 i Förenta nationernas i Wien upprättade konvention från 1988 mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (FördrS 44/1994).

Artikel 8. Form och innehåll i en begäran om bistånd. Artikeln innehåller bestämmelser om formen och innehållet i en begäran om bistånd. Enligt artikelns punkt 1 ska en begäran göras skriftligen och alla handlingar som behövs för att tillmötesgå begäran bifogas. En muntlig begäran kan i brådskande fall godkännas, men ska omedelbart bekräftas skriftligen.

Av begäran ska enligt punkt 2 framgå begärande tullmyndighet, begärda åtgärder, syfte och skäl för begäran, lagstiftning, bestämmelser och andra rättsliga omständigheter i ärendet samt så exakta och täckande upplysningar som möjligt om de personer som är föremål för utredningen. Det sistnämnda kan medföra en skyldighet att lämna ut personuppgifter till Islamiska republiken Iran. Bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i dataskyddslagen (1050/2018), dataskyddslagen avseende brottmål och Tullens personuppgiftslag. Av begäran om bistånd ska vidare framgå en sammanfattning av fakta i ärendet och av redan företagna undersökningar, med undantag av fall av delgivning av handlingar, som avses i artikel 9.

Enligt punkt 3 ska begäran om bistånd göras på engelska. Om begäran inte uppfyller formkraven, får myndigheten enligt punkt 4 kräva korrigerering eller komplettering, dock så att säkerhetsåtgärder får vidtas.

I 7 § i lagen om internationell rättshjälp finns motsvarande bestämmelser om formen och innehållet i en begäran om rättshjälp. Enligt 8 § 1 mom. i den lagen ska en begäran om rättshjälp avfattas på finska, svenska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk. I 10 § i förordningen om internationell rättshjälp finns dessutom bestämmelser om översättningar. Om en utländsk myndighets begäran om rättshjälp eller de handlingar som ansluter sig till den är avfattade på något annat språk än finska eller svenska, ska handlingarna till den del det är behövt översättas till finska eller svenska, om det inte annars enligt finsk lag är möjligt att verkställa den delgivning eller vidta någon annan åtgärd som har begärts.

Artikel 9. Delgivning av handlingar. I artikeln föreskrivs det om delgivning till berörda personer av handlingar som gäller förvaltningsmyndigheternas åtgärder och beslut som hänför sig till tillämpning av tullagstiftningen. Enligt punkt 1 ska, på begäran av den ena parten, den andra partens tullmyndighet delge berörda personer, som är bosatta eller som har etablerat sig på den

partens territorium, sådana handlingar. Enligt punkt 2 ska delgivningen ske i enlighet med gällande lagstiftning på den anmodade partens territorium eller med iakttagande av en särskild form eller ett särskilt förfarande som anges i begäran, om detta inte strider mot den anmodade partens lagstiftning. Det sistnämnda förfarandet är ett undantag från huvudprincipen i överenskommelsen, enligt vilken bistånd lämnas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Enligt punkt 3 gäller som bevis för delgivningen ett mottagningsbevis av den berörda personen, eller ett intyg av den behöriga myndigheten hos den anmodade parten av vilket formen och tidpunkten för delgivningen framgår.

I 17 § i lagen om internationell rättshjälp ingår motsvarande bestämmelser om förfarandet vid delgivning i Finland. Dessutom finns det närmare bestämmelser om delgivning i 2 kap. i förordningen om internationell rättshjälp. Enligt 17 § 1 mom. i lagen om internationell rättshjälp verkställs delgivning av en handling med iakttagande av det förfarande som enligt finsk lag ska iakttas vid delgivning av motsvarande handling eller med iakttagande av ett i begäran angivet särskilt förfarande, om inte detta kan anses strida mot de grundläggande rättsprinciperna i Finland. Bestämmelserna om verkställande av delgivning i lagen om internationell rättshjälp är endast tillämpliga där det är fråga om behandling av enskilda brottmål. Bestämmelserna i lagen om internationell rättshjälp är inte tillämpliga på verkställande av delgivning i samband med annat administrativt samarbete mellan tullmyndigheterna.

Artikel 10. Undersökningar. I artikeln föreskrivs det om bistånd vid undersökningar. Enligt punkt 1 ska en tullmyndighet på begäran av den andra tullmyndigheten inleda undersökningar av aktiviteter som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tulllagstiftning på den begärande partens territorium. Den anmodade tullmyndigheten ska meddela undersökningens resultat till den begärande tullmyndigheten. I undersökningarna kan Tullens administrativa kontrollåtgärder komma i fråga, eller straffrättsliga undersökningsåtgärder med vissa begränsningar.

Enligt punkt 2 ska undersökningarna utföras i enlighet med gällande lagstiftning på den stats territorium till vilken den anmodade myndigheten hör, varvid den anmodade tullmyndigheten ska handla på samma sätt som när den handlar för egen räkning. Det bör noteras att 15 § i lagen om internationell rättshjälp begränsar möjligheterna att använda tvångsmedel. I 1 mom. i den paragrafen föreskrivs det att om begäran om rättshjälp avser eller dess uppfyllande förutsätter att tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen används, får tvångsmedel inte användas om detta inte skulle vara tillåtet enligt finsk lag i ett sådant fall där den gärning till vilken begäran hänför sig har begåtts i Finland under motsvarande omständigheter. Denna 15 § innehåller dessutom andra begränsningar i användningen av tvångsmedel. I 12–14 och 16 § i lagen om internationell rättshjälp föreskrivs det om ovillkorliga grunder för förvägrande och om av prövning beroende grunder för förvägrande samt om förvägrande av rättshjälp och om beslutsfattandet i samband med det.

I artikel 10.3 föreskrivs det att särskilt utsedda tjänstemän från den begärande tullmyndigheten kan få upplysningar och närvara vid den anmodade tullmyndighetens för den begärande tullmyndigheten relevanta undersökningar på den andra partens territorium. I lagen om internationell rättshjälp finns inte motsvarande bestämmelser om bistånd vid undersökningar, men i lagens 10 § föreskrivs det om rätten för den begärande statens myndigheter att närvara vid lämnande av rättshjälp. Rätten att närvara ska alltid verkställas på det sätt som avses i 10 § i lagen om internationell rättshjälp, dvs. den främmande statens myndighet deltar inte i förfarandet i egenskap av utövare av offentlig makt, utan endast i en ställning jämförbar med sakägaren.

Dessutom innehåller artikel 13 i överenskommelsen bestämmelser om arrangemangen vid besök av tjänstemän.

Artikel 11. Filer och handlingar. Artikeln gäller lämnande av filer och handlingar till den andra partens tullmyndighet. Enligt punkt 1 ska en parts tullmyndighet på eget initiativ eller på begäran till den andra partens tullmyndighet lämna rapporter, bevishandlingar eller bestyrkta kopior av handlingar med alla tillgängliga upplysningar om företagna eller planerade aktiviteter som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tullagstiftning på denna andra parts territorium.

Enligt punkt 2 kan de handlingar som avses i överenskommelsen ersättas med datoriserad information i valfri form med samma innehåll. Samtidigt bör allt relevant material som behövs för tolkning eller användning av informationen och handlingarna tillhandahållas.

Enligt punkt 3 ska tullmyndigheterna begära filer eller handlingar i original endast när bestyrkta kopior är otillräckliga. I punkt 4 föreskrivs det att sådana filer och handlingar i original ska återlämnas så snart som möjligt.

Bestämmelser om överföring av uppgifter till myndigheter i tredjeländer finns i EU:s dataskyddsförordning och i dataskyddslagen avseende brottmål. Till den del den internationella rättshjälpen i straffrättsliga ärenden handlar om förundersökning av brott finns det i lagen om internationell rättshjälp inga bestämmelser om lämnande av bevis till en annan stat på eget initiativ. Med stöd av den lagen kan bevis lämnas till en annan stat utifrån en begäran om rättshjälp.

Artikel 12. Sakkunniga och vittnen. Artikeln gäller uppträdande som sakkunnig eller vittne på den andra partens territorium. I punkt 1 föreskrivs det att om en part i samband med överträdelser av tullagstiftningen begär det, kan den anmodade tullmyndigheten såvitt det är möjligt bemyndiga sina tjänstemän att inställa sig inför den andra partens behöriga myndigheter. Dessa tjänstemän inställer sig som sakkunniga eller vittnen om omständigheter som de har konstaterat i tjänsteförrättningen samt för att framföra bevismaterial. I begäran om inställelse ska det klart anges i vilket ärende och i vilken egenskap tjänstemannen kommer att uppträda.

Enligt punkt 2 ska den tullmyndighet som godkänner begäran i sitt bemyndigande vid behov precisera gränserna inom vilka dess tjänstemän kan uppträda som sakkunniga eller vittnen.

I 20 och 22 § i lagen om internationell rättshjälp finns bestämmelser om hörande av vittnen och sakkunniga på grund av en begäran om rättshjälp från en främmande stat och om rätten att vägra vittna och yttra sig, men lagen innehåller inga särskilda bestämmelser om hörande av främmande staters myndigheter som sakkunniga eller vittnen.

Artikel 13. Arrangemang vid besök av tjänstemän. I artikeln föreskrivs det om tjänstemäns förfarande på den andra partens territorium. Enligt artikeln ska tjänstemän från en parts tullmyndighet som i enlighet med överenskommelsen är närvarande på den andra partens territorium alltid kunna styrka sin tjänsteställning. De får dock inte bära vare sig uniform eller vapen.

I lagen om internationell rättshjälp ingår inga bestämmelser som motsvarar dem i artikeln. Artikelns förtydligar principen i överenskommelsen om att den ena partens tjänstemän inte har självständig behörighet på den andra partens territorium. I Finland finns bestämmelser om bärande av vapen i skjutvapenlagen (1/1998).

Artikel 14. Användning av upplysningar och handlingar. Enligt punkt 1 får upplysningar, handlingar och andra meddelanden som erhållits i enlighet med överenskommelsen endast användas för de syften som anges i överenskommelsen. Dessa upplysningar, handlingar och andra meddelanden får användas för andra syften endast med skriftligt förhandssamtycke av den tullmyndighet som tillhandahållit upplysningarna. Vidare är de föremål för sådana restriktioner som den myndigheten fastställer. Dessa bestämmelser ska inte tillämpas på upplysningar, handlingar

och andra meddelanden som gäller brott i samband med narkotika eller psykotropa ämnen. Sådana upplysningar får lämnas ut till andra myndigheter som direkt medverkar i bekämpningen av olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen. I Finland är dessa myndigheter särskilt polisen och Gränsbevakningsväsendet, till vilka det kan finnas behov av att lämna ut sådana upplysningar för att förhindra och utreda brott.

Enligt punkt 2 är alla upplysningar som tillhandahålls i enlighet med överenskommelsen, oavsett form, sekretessbelagda. De är föremål för tjänstehemlighet och ska ha samma skydd som motsvarande upplysningar och handlingar har enligt gällande lagstiftning inom den mottagande partens territorium. Bestämmelser om offentlighet, sekretess och utlämnande av upplysningar och handlingar finns i tullagen, EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen, dataskyddslagen avseende brottmål, Tullens personuppgiftslag och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Också i 27 § i lagen om internationell rättshjälp finns det en förtydligande bestämmelse om hemlighållande, tystnadsplikt samt begränsningar i användningen av uppgifter. I överenskommelsen förbinder man sig alltså till ett förfarande som avviker från bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och där överenskommelsen förutsätter effektiviserat skydd för upplysningar som utbyts i enlighet med överenskommelsen. Följaktligen behövs den särskilda sekretessbestämmelsen i lagförslagets 2 §.

Enligt punkt 3 får upplysningar, trots vad som anges i punkt 1, användas i rätts- eller förvaltningsförfaranden som har anhängiggjorts senare på grund av en överträdelse av tullagstiftningen.

Artikel 15. Skydd och användning av personuppgifter. Artikeln innehåller bestämmelser om minimikraven på skyddet av personuppgifter. Bestämmelserna kompletteras av bilagan till överenskommelsen, som gäller grundläggande principer för dataskydd. Enligt artikelns punkt 1 ska, i enlighet med gällande lagstiftning på parternas territorier, vissa minimikrav som anges i leden a–e tillämpas på skydd av personuppgifter som utbyts med stöd av överenskommelsen. Bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen avseende brottmål och Tullens personuppgiftslag.

Enligt led a får personuppgifter inte tillhandahållas om det finns en grundad anledning att anta att upplysningarna förmedlas eller används i strid med endera partens lagstiftning, särskilt dataskyddslagstiftning. Man måste dessutom ta hänsyn till att uppgifterna inte används till exempel för att meddela dödsstraff eller någon form av omänsklig behandling. Tillhandahållandet av personuppgifter förutsätter alltså prövning i varje enskilt fall. Bestämmelserna i artikel 3 om biståndets räckvidd är inte ett hinder för det minimikrav på skyddet för personuppgifter som anges i led a. Den myndighet som får upplysningarna ska på begäran meddela den andra parten hur de har använts och vilka resultat som har nåtts.

Enligt led b får personuppgifter tillhandahållas endast tullmyndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter samt åklagarmyndigheter och rättsliga myndigheter om de behövs i åtalsyfte. Sådana uppgifter får inte lämnas ut till andra personer än till dem som förutsätts använda dem för dessa ändamål, om inte de myndigheter som tillhandahåller uppgifterna i varje enskilt fall ger sitt samtycke och den lagstiftning som reglerar de mottagande myndigheternas verksamhet tillåter att uppgifterna lämnas ut. Bestämmelser om överföring av personuppgifter finns i EU:s dataskyddsförordning och i dataskyddslagen avseende brottmål.

Vidare föreskrivs det i led c att den anmodade tullmyndigheten ska kontrollera att personuppgifter som tillhandahålls är giltiga och korrekta. Den tullmyndighet som tillhandahåller uppgifterna ska kontrollera att de är felfria och uppdaterade. Den begärande tullmyndigheten ska vid behov korrigera, förstöra eller radera personuppgifterna.

Enligt led d ska den anmodade tullmyndigheten samtidigt med personuppgifterna tillhandahålla information om när uppgifterna enligt den egna lagstiftningen senast ska raderas. Personuppgifter får inte förvaras längre än vad som är nödvändigt för det ändamål som de lämnats ut för.

Enligt 27 § 1 mom. i Tullens personuppgiftslag ska uppgifterna i ett brottmål raderas efter att brottmålet överfördes till åklagaren enligt följande: efter fem år om det grävsta misstänkta brottet i brottmålet kan leda till böter eller ett fängelsestraff på högst ett år, efter tio år om det grävsta misstänkta brottet i brottmålet kan leda till ett fängelsestraff på över ett och högst fem år och efter tjugo år om det grävsta misstänkta brottet i brottmålet kan leda till fängelse i över fem år. Uppgifterna i övriga brottmål ska enligt 3 mom. raderas ett år efter det att åtalsrätten för det sista misstänkta brottet preskriberats, dock tidigast fem år efter det att brottmålet registrerades. Behovet av fortsatt bevarande av personuppgifterna ska bedömas minst vart femte år.

Enligt led e ska tullmyndigheterna föra register över sända och mottagna personuppgifter. De ska även effektivt skydda alla personuppgifter mot olovlig användning, ändring, publicering, skadegörelse och förstöring.

Enligt punkt 2 i artikeln ska parterna, när de utbyter personuppgifter med stöd av överenskommelsen, säkerställa dataskyddets nivå så att den motsvarar minst den nivå som uppstår när principerna i den integrerade bilagan till överenskommelsen tillämpas.

Enligt bestämmelserna i punkt 3 ska parterna meddela varandra den behöriga nationella myndighet till vilken förfrågningar om skyddet av personuppgifter kan riktas. Den behöriga myndigheten i Finland är dataombudsmannen som avses i 8 § i dataskyddslagen. Dataombudsmannen är självständig och oberoende i sin verksamhet.

Artikel 16. Användning av upplysningar och handlingar som bevismaterial. Enligt punkt 1 kan tullmyndigheterna i enlighet med syftet för överenskommelsen och inom ramen för dess tillämpningsområde använda upplysningar och handlingar som erhållits i enlighet med överenskommelsen som bevismaterial i sina bevishandlingar, rapporter och vittnesutlåtanden samt vid rättegångar.

Enligt punkt 2 bestäms användningen av dessa upplysningar och handlingar som bevismaterial vid domstolar, liksom deras beviskraft, utifrån parternas nationella lagstiftning. I Finland har endast åklagarväsendet prövningsrätt när det gäller att väcka åtal. Bestämmelser om bevisning vid rättegång finns i 17 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om behandling av personuppgifter som Tullen erhållit från en tredje stat eller en internationell organisation eller myndighet finns i 19 § i Tullens personuppgiftslag.

Artikel 17. Undantag från skyldigheten att lämna bistånd. Enligt punkt 1 kan en parts tullmyndighet vägra lämna bistånd helt eller delvis, eller lämna bistånd endast på vissa villkor eller med vissa förbehåll, om den anser att lämnande av bistånd skulle skada partens suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen, eller innebära en kränkning av industri-, afärs- eller yrkeshemligheter, eller stå i strid med den nationella rättsordningens grundprinciper.

Om en parts tullmyndighet begär sådant bistånd som den inte själv skulle kunna lämna på begäran av den anmodade tullmyndigheten, ska den enligt punkt 2 framhålla detta i sin begäran. I det fallet ska det bero av den anmodade tullmyndighetens prövning om begäran om bistånd tillmötesgås.

Enligt punkt 3 får lämnandet av bistånd skjutas upp med hänvisning till att det skulle påverka en pågående undersökning, åtalsprocess eller rättegång. I det fallet ska parternas tullmyndigheter samråda för att fastställa om bistånd kan lämnas i enlighet med den anmodade tullmyndighetens eventuella villkor eller förutsättningar.

Om bistånd vägras eller skjuts upp, ska tullmyndigheterna enligt punkt 4 informera varandra om detta och samtidigt specificera motiveringen till vägran eller anståndet.

De grunder för vägran som anges i artikeln motsvarar till centrala delar de ovillkorliga grunder för förvägrande som det föreskrivs om i 12 § i lagen om internationell rättshjälp. Skillnaden är den att rättshjälp enligt lagen om internationell rättshjälp alltid ska förvägras i de fall som avses i 12 §. Enligt artikel 2.2 i överenskommelsen ska bistånd lämnas i enlighet med gällande lagstiftning på den anmodade partens territorium, och därför ska de ovillkorliga grunderna för förvägrande i 12 § i lagen om internationell rättshjälp iaktas vid tillämpningen av överenskommelsen. Ovillkorliga grunder för förvägrande är enligt 12 § 1 mom. i lagen om internationell rättshjälp att lämnandet av hjälpen kunde kränka Finlands suveränitet eller äventyra Finlands säkerhet eller andra väsentliga intressen och enligt lagens 12 § 2 mom. att lämnandet av hjälpen strider mot principerna om de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna och att lämnandet av hjälpen annars strider mot grundprinciperna för Finlands rättsordning. I Iran kan narkotikabrott leda till dödsstraff, vilket ska beaktas vid tillämpningen av överenskommelsen med tanke på grunderna för förvägrande enligt 12 § 2 mom. i lagen om internationell rättshjälp.

Beslut att avslå begäran om rättshjälp på den grund som nämns i 12 § 1 mom. i lagen om internationell rättshjälp fattas av justitieministeriet. Beslut att avslå begäran om rättshjälp i övriga fall fattas av den myndighet som är behörig att uppfylla begäran.

Lagens 13 § innehåller dessutom bestämmelser om sådana grunder för förvägrande som är beroende av prövning. Också dessa grunder för förvägrande kan anses tillgängliga vid tillämpning av överenskommelsen. Vidare ingår det i lagens 13 § 2 mom. en bestämmelse enligt vilken verkställandet av begäran om rättshjälp kan uppskjutas, vilket motsvarar bestämmelsen i överenskommelsens artikel 17.3.

Lagen om internationell rättshjälp förutsätter inte ömsesidighet i samband med rättslig hjälp. I 16 och 26 § i den lagen finns emellertid bestämmelser om förvägrande av rättshjälp på grund av avsaknad av ömsesidighet och om bekräftande av ömsesidighet. Bestämmelserna har samband med tillämpningen av artikel 17.2, enligt vilken en part i samband med begäran om rättshjälp ska meddela om den inte själv på begäran av den anmodade tullmyndigheten skulle kunna lämna motsvarande bistånd. I det fallet är det den anmodade parten som själv beslutar om den lämnar bistånd.

Artikel 18. Kostnader. Artikeln gäller ersättning för kostnader som genomförandet av överenskommelsen medför. Enligt punkt 1 står tullmyndigheterna själva för sina kostnader, med undantag av arvoden till sakkunniga, vittnen och andra än statsanställda tolkar och översättare. Enligt punkt 2 ska tullmyndigheterna, om efterkommandet av en begäran medför betydande och särskilda kostnader, samråda sinsemellan för att fastställa villkor och förutsättningar för att efterkomma begäran och hur kostnaderna ska fördelas.

I 25 § i lagen om internationell rättshjälp föreskrivs det om kostnaderna för lämnande av rättshjälp. Huvudregeln är att det för kostnaderna för rättshjälp som lämnats på begäran av en främmande stats myndighet inte tas ut ersättning hos den främmande staten. För dessa kostnader kan en ersättning dock tas ut, om kostnaderna är betydande eller exceptionella. Ersättning kan också

tas ut, om det föreskrivs särskilt om det i lag eller i internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Artikel 19. Överenskommelsens kompletterande karaktär. Enligt artikeln ska, utan att detta begränsar tillämpningen av artikel 14 om användning av upplysningar och handlingar och artikel 15 om skydd och användning av personuppgifter, överenskommelsen inte hindra tillämpning av Europeiska unionens bestämmelser om förmedling av upplysningar mellan Europeiska kommissionens behöriga enheter och Republiken Finlands tullmyndigheter vad beträffar upplysningar som erhållits i tullärenden och som eventuellt är av betydelse för unionen.

Artikel 20. Genomförande av överenskommelsen. Det föreskrivs i artikelns punkt 1 att bistånd enligt överenskommelsen ska lämnas direkt mellan parternas tullmyndigheter. Enligt punkt 2 ska tullmyndigheterna komma överens om detaljerade arrangemang som underlättar genomförandet av överenskommelsen.

Enligt punkt 3 kan tullmyndigheterna vidta åtgärder för att i enlighet med sina interna administrativa förfaranden arrangera en personlig och direkt kontakt mellan tjänstemän som svarar för undersökning och bekämpning av överträdelse av tullagstiftningen. Alla tvister som hänför sig till genomförandet och tolkningen av överenskommelsen ska enligt punkt 4 avgöras i samråd mellan parternas tullmyndigheter. Tvister där förlikning inte uppnås ska avgöras på diplomatisk väg. Upplysningar som avses i överenskommelsen ska enligt punkt 5 överlämnas till de tjänstemän som vardera tullmyndigheten särskilt har utsett för detta ändamål.

I 4 och 5 § i lagen om internationell rättshjälp finns det bestämmelser om kontaktförfarandet vid begäran om rättshjälp. Bestämmelserna tillåter direkta kontakter mellan de behöriga myndigheterna.

Artikel 21. Territoriell tillämpning. Enligt artikeln ska överenskommelsen tillämpas på Republiken Finlands tullområde och Islamiska republiken Irans tullområde, definierade i respektive lands nationella lagar och administrativa bestämmelser. I Finland definieras tullområdet i tullagen som det område som omfattar rikets landområde, territorialvatten och luftrum, dock så att tullområdet sträcker sig två sjömil utanför territorialvattnets yttre gräns, om inte något annat har överenskommit internationellt.

Enligt artikel 33 i Förenta nationernas havsrättskonvention (FördrS 49–50/1996) får en kuststat inom ett område som gränsar till dess territorialhav, benämnd angränsande zonen, utöva nödvändig kontroll bland annat för att hindra överträdelse av dess tull- och skattelagar inom dess territorium eller territorialhav och för att bestraffa de överträdelse av nämnda lagar som begåtts inom dess territorium eller territorialhav. Finland har ingen egentlig angränsande zon, men tullområdet sträcker sig på ovan nämnda sätt två sjömil ytterom territorialhavets yttre gräns.

Överenskommelsen utgör inget hinder för att lämna varandra bistånd i större utsträckning i enlighet med andra internationella avtal eller arrangemang eller nationell lagstiftning.

Artikel 22. Tillägg och ändringar. Med parternas ömsesidiga samtycke kan ändringar och tillägg till överenskommelsen göras i form av särskilda protokoll. Dessa protokoll utgör integrerade delar av överenskommelsen och träder i kraft i enlighet med det förfarande som beskrivs i artikel 23.

Artikel 23. Ikraftträdande och upphörande. Artikeln innehåller de sedvanliga bestämmelserna om ikraftträdande och upphörande av överenskommelsen. Enligt punkt 1 ska parterna skriftli-

gen på diplomatisk väg meddela varandra när alla de åtgärder enligt den nationella lagstiftningen som behövs för att överenskommelsen ska träda i kraft har slutförts. Överenskommelsen träder i kraft sextio dagar efter det att det senare meddelandet har tagits emot.

Enligt punkt 2 avses överenskommelsen gälla tills vidare och kan sägas upp genom ett skriftligt meddelande på diplomatisk väg. En eventuell uppsägning av överenskommelsen träder enligt punkt 3 i kraft sex månader efter det att den andra parten har tagit emot meddelandet om uppsägningen. Enligt punkt 4 ska åtgärder som pågår när överenskommelsen upphör dock i möjligaste mån slutföras i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen.

6.2 Bestämmelserna i bilagan till överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Punkt 1. I denna punkt definieras kvaliteten på uppgifter som hanteras med automatisk databehandling. Uppgifterna ska erhållas och hanteras på ett korrekt och lagligt sätt. Dessutom ska de sparas för särskilt angivna och lagliga ändamål, och de får endast användas på ett sätt som är förenligt med dessa ändamål. Vidare förutsätts det i punkten att uppgifterna ska vara ändamålsenliga, relevanta och rätt dimensionerade för de ändamål för vilka de sparas. De ska vara sanningsenliga och vid behov hållas aktuella samt bevaras på ett sådant sätt att föremålet för uppgifterna inte kan identifieras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål för vilket uppgifterna sparas.

Punkt 2. Denna punkt gäller känsliga uppgifter, där automatisk databehandling redan i sig äventyrar individens rättigheter och intressen. Hit räknas uppgifter av vilka framgår ras, politiska åsikter, religiös eller annan övertygelse, hälsa eller sexualliv samt uppgifter som hänför sig till straffrättsliga domar. Enligt punkten får sådana uppgifter inte hanteras med automatisk databehandling, om inte nationell lagstiftning ger individen ett ändamålsenligt rättsskydd.

Punkt 3. I denna punkt förutsätts det att parterna vidtar lämpliga säkerhetsåtgärder för att skydda personuppgifter som lagrats i filer som behandlas automatiskt mot olovlig förstöring och oavsiktlig förlust och mot olovlig användning, ändring och spridning.

Punkt 4. I denna punkt anges rättsmedel som omfattar de åtgärder som behövs för att skydda den registrerade. Enligt punkten ska var och en ha möjlighet att fastställa om ett automatiserat personregister existerar, dess huvudsakliga ändamål samt den personuppgiftsansvariges identitet och hemvist eller huvudsakliga verksamhetsställe. Vidare ska var och en med rimliga mellanrum och utan oskäligen dröjsmål eller kostnader kunna få bekräftat om det har sparats personuppgifter om personen i fråga i ett automatiserat register, samt få sig sådana uppgifter tillsända i begriplig form. Uppgifter som har behandlats i strid med de bestämmelser i nationell lagstiftning genom vilka de grundläggande principerna i punkt 1 och 2 i bilagan genomförs ska vid behov fås rättade eller raderade. Vidare ska var och en ha rätt till något rättsmedel, om en begäran om bekräftelse, tillgång till uppgifter, rättelse eller radering inte tillmötesgås.

Punkt 5. Enligt punkt 5.1 får avvikelser från bestämmelserna om de grundläggande principerna för dataskyddet i punkterna 1, 2 och 4 i bilagan göras endast i den utsträckning som anges i punkt 5.2. Enligt punkt 5.2 får avvikelser från bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 4 i bilagan göras om sådana avvikelser medges i partens lagstiftning och de är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle för att skydda statens säkerhet, den allmänna säkerheten, statens penningintressen eller brottsbekämpning eller för att skydda registrerade eller andra personers fri- och rättigheter. Punkt 5.3 gör det möjligt att genom bestämmelser i lag inskränka utövandet av de rättigheter som anges i punkterna 4 b och 4 d när det gäller sådana automatiserade personregister som

används för statistiska ändamål eller för vetenskaplig forskning, om detta uppenbarligen inte medför någon risk för intrång i de registrerades personliga integritet.

Punkt 6. I punkten förpliktas parterna att i sin lagstiftning införa lämpliga sanktioner och rättsmedel för överträdelse av sådana bestämmelser i den nationella lagstiftningen som genomför de grundläggande principerna för dataskydd enligt bilagan.

Punkt 7. Enligt denna punkt får registrerade tillerkännas ett mera omfattande skydd än vad överenskommelsen kräver.

För förhållandet mellan överenskommelsens bestämmelser om skydd av personuppgifter och lagstiftningen i Finland redogörs det ovan i specialmotiveringen för artikel 15.

7 Specialmotivering till lagförslaget

1 §. I paragrafen ingår en bestämmelse genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om sekretess för upplysningar, handlingar och andra meddelanden som utbyts i enlighet med överenskommelsen. Enligt överenskommelsen ska alla upplysningar som tillhandahålls i enlighet med överenskommelsen, oavsett form, vara sekretessbelagda. De är föremål för tjänstehemlighet och ska ha samma skydd som motsvarande upplysningar och handlingar har enligt gällande lagstiftning inom den mottagande partens territorium. Till dessa delar förbinder sig myndigheterna till ett förfarande som avviker från bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och som enligt överenskommelsen förutsätter ett effektivare skydd för upplysningar som utbyts inom dess ramar. Följaktligen behövs det en sådan särskild sekretessbestämmelse som i 2 § i lagförslaget. Det föreslås alltså att ikraftträdandelagen ska innehålla en uttrycklig bestämmelse om sekretess.

3 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §. Om ikraftträdandet av lagen föreskrivs enligt förslaget genom förordning av statsrådet. Avsikten är att lagen ska träda i kraft samtidigt som överenskommelsen.

8 Ikraftträdande

Enligt överenskommelsen ska parterna på diplomatisk väg meddela varandra när alla de åtgärder enligt den nationella lagstiftningen som behövs för att överenskommelsen ska träda i kraft har slutförts. Överenskommelsen träder i kraft sextio dagar efter det att det senare meddelandet har tagits emot. Finland har redan tagit emot Irans meddelande, vilket i praktiken innebär att avtalet träder i kraft sextio dagar efter det att Finlands meddelande har tagits emot.

Överenskommelsens ikraftträdandelag avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

9 Bifall av Ålands lagting

Överenskommelsen innehåller inga bestämmelser som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Följaktligen behöver bifall av Ålands lagting inte inhämtas.

10 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

10.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En bestämmelse i ett fördrag ska anses höra till området för lagstiftningen om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, om frågan som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska regleras genom lag, om bestämmelsen gäller en fråga om vilken det finns gällande bestämmelser i lag eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om frågan genom lag. Detta är fallet oavsett om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

Överenskommelsen innehåller flera sådana bestämmelser som enligt det som anförts ovan hör till området för lagstiftningen. För det första innehåller artikel 1 de definitioner som används i överenskommelsen. I artikel 2 föreskrivs det om överenskommelsens tillämpningsområde och i artikel 21 om territoriell tillämpning. Grundlagsutskottet har ansett att sådana bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, också själva hör till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd, GrUU 24/2001 rd och GrUU 48/2004 rd). Definitioner som hör till området för lagstiftningen är åtminstone tullagstiftning, tullmyndighet, överträdelse av tullagstiftningen, personuppgifter, narkotika, psykotropa ämnen, narkotikapreursorsorer och kontrollerad leverans.

I överenskommelsens artikel 5 föreskrivs det om tullmyndigheternas skyldighet att övervaka personer, varor, fordon och lokaler som kan ha kopplingar till överträdelser av tullagstiftningen. Artikel 5 hör till området för lagstiftningen också på den grunden att särskild övervakning kan innefatta långtgående övervakningsåtgärder som ingriper i integritetsskyddet hos den som övervakas, och bestämmelserna rör således de grundläggande rättigheterna (skyddet för privatlivet).

Artikel 10 gäller för sin del tullmyndigheternas skyldighet att företa undersökning på begäran av den andra partens tullmyndighet. Sådana skyldigheter som åläggs myndigheter att utöva sina lagstadgade befogenheter ska regleras i lag. Även bestämmelserna i artikel 3.1–3.3 om tullmyndigheternas skyldighet att inhämta upplysningar på begäran av den andra partens tullmyndighet gäller åtminstone indirekt myndigheternas skyldigheter att utöva sina lagstadgade befogenheter. Följaktligen hör bestämmelserna till området för lagstiftningen.

Artikel 7 gäller kontrollerade leveranser. Vid kontrollerad leverans avhåller sig myndigheten under vissa förutsättningar från att ingripa i leveranser som misstänks vara olagliga, även om tjänsteplikten skulle förutsätta det. Av denna orsak hör bestämmelserna om kontrollerade leveranser och förfarandet i samband med dem till området för lagstiftningen.

I artikel 12 föreskrivs det om att inställa sig som sakkunnig eller vittne på den andra partens territorium. Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

RP 90/2019 rd

Artikel 13 innehåller bland annat en bestämmelse om att bära vapen på den andra partens territorium. I Finland ingår bestämmelser om att bära vapen i lag. Artikel 13 innehåller följaktligen bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

Artikel 14 gäller användningen av upplysningar och handlingar som avses i överenskommelsen. Artikel 14 innehåller bestämmelser bland annat om inom vilka gränser upplysningar och handlingar kan lämnas vidare och om att upplysningarna är sekretessbelagda. Bestämmelser om sekretess och utlämnande av upplysningar och handlingar finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i lagen om internationell rättshjälp. Bestämmelserna i artikel 14 bör även i övrigt anses vara sådana till sin karaktär att de frågor de gäller ska regleras i lag. Följaktligen bör bestämmelserna i artikel 14 anses höra till området för lagstiftningen.

Artikel 15 innehåller bestämmelser om skyddet av personuppgifter. Vidare finns det i bilagan, som är en integrerad del av överenskommelsen, bestämmelser om grundläggande principer för dataskydd vid automatisk databehandling av personuppgifter. Bilagens bestämmelser utgår från artiklarna i Europarådets dataskyddskonvention. Enligt 10 § i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt grundlagsutskottets etablerade praxis (GrUU 21/2012 rd, GrUU 54/2010 rd) begränsas lagstiftarens spelrum förutom av denna bestämmelse också av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i det skydd av privatlivet som tryggas i samma moment. Det är alltså fråga om att lagstiftaren ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna som en helhet. Utskottet har i sin praxis betraktat åtminstone syftet med registreringen, innehållet i de personuppgifter som registreras, de tillåtna användningsändamålen för dem inklusive utlämnande av uppgifter samt förvaringstiden för uppgifter i ett personregister och den registrerades rättsskydd som viktiga aspekter att utfärda bestämmelser om med tanke på skyddet för personuppgifter. Regleringen av dessa aspekter på lagnivå ska dessutom vara heltäckande och detaljerad. Bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i dataskyddslagen, dataskyddslagen avseende brottmål och Tullens personuppgiftslag.

Enligt artikel 45 i EU:s dataskyddsförordning får personuppgifter överföras till ett tredjeland, om Europeiska kommissionen har fattat ett så kallat beslut om adekvat skyddsnivå i fråga om dataskyddet i landet. Motsvarande bestämmelse ingår i 41 § i dataskyddslagen avseende brottmål. Eftersom kommissionen inte har fattat något beslut om adekvat skyddsnivå i fråga om Iran, kommer överföringen i enlighet med artikel 46.2 i EU:s dataskyddsförordning och 42 § 1 mom. i dataskyddslagen avseende brottmål att grunda sig på det aktuella rättsligt bindande instrumentet.

Artikel 15 innehåller bestämmelser bland annat om användning, utlämnande och radering av personuppgifter, vilket med stöd av vad som anförts ovan hör till området för lagstiftningen. Detsamma gäller bilagens bestämmelser om automatisk databehandling av personuppgifter. Bestämmelserna i artikel 15 gäller också sekretess och utlämnande av upplysningar och hör till området för lagstiftningen också på grund av att dessa frågor ska regleras i lag. Dessutom hör de bestämmelser i internationella förpliktelser som gäller skyddet av personuppgifter därmed redan på grund av frågans natur till området för lagstiftningen.

Artikel 16 innehåller bestämmelser om användning av upplysningar och handlingar som bevismaterial. På lagnivå finns gällande reglering om bevisföring och om användning av upplysningar och handlingar som bevismaterial, varför artikel 16 omfattas av området för lagstiftningen.

Artiklarna 3.1–3.3, 4, 5.1 och 6 gäller upplysningar som parternas tullmyndigheter enligt överenskommelsen ska tillhandahålla varandra. Artikel 11 för sin del förpliktar att lämna bland annat bevismaterial till den andra partens myndigheter. Det finns gällande bestämmelser på lagnivå

om utlämnade av upplysningar till utlandet, och artiklarna hör således till området för lagstiftningen. Det är uppenbart att åtminstone en del av dessa upplysningar och handlingar är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 3 och 4 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 30 § i den lagen kan en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse. Bestämmelserna i artikel 8 om formen och innehållet i en begäran om bistånd hör till området för lagstiftningen också för att det i lagen och förordningen om internationell rättshjälp finns bestämmelser om formen och innehållet i en begäran om rättshjälp.

I artikel 9 finns det bestämmelser om delgivning av handlingar. Det finns gällande reglering på lagnivå om delgivning, och artikeln hör därför till området för lagstiftningen.

I artikel 17 finns det bestämmelser om undantag från skyldigheten att lämna bistånd. Det finns reglering på lagnivå om grunderna för förvägran att lämna bistånd, och bestämmelsen hör alltså till området för lagstiftningen.

10.2 Behandlingsordning

Överenskommelsen innehåller inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller i 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan överenskommelsen godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av överenskommelsen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner den i Helsingfors den 18 april 2017 mellan Republiken Finlands regering och Islamiska republiken Irans regering ingångna överenskommelsen om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor.

Kläm 2

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om överenskommelsen med Iran om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 18 april 2017 ingångna överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Islamiska republiken Irans regering om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

I enlighet med den överenskommelse som avses i 1 § ska upplysningar, handlingar och andra meddelanden, oavsett form, som tullmyndigheten tar emot eller sänder vara sekretessbelagda, och de får inte användas eller lämnas ut för något annat syfte än det de tillhandahållits för, om inte den som tillhandahållit upplysningarna har gett sitt skriftliga förhandssamtycke till det eller om inte något annat föreskrivs i artikel 14 i överenskommelsen.

3 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Om ikraftträdandet av denna lag föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Helsingfors 21.11.2019

Statsminister

Antti Rinne

Finansminister Mika Lintilä

(Översättning)

**ÖVERENSKOMMELSE
MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH ISLAMISKA REPUBLIKEN
IRANS REGERING OM ÖMSESIDIGT BISTÅND OCH SAMARBETE I TULLFRÅGOR**

Republiken Finlands regering och Islamiska republiken Irans regering, nedan kallade ”parterna”, som

anser att överträdelser av tullagstiftningen skadar parternas ekonomiska, kommersiella, fiskala, samhällliga och kulturella intressen samt industrins och jordbrukets intressen,

är övertygade om att bekämpningen av överträdelser av tullagstiftningen kan effektiviseras genom ett nära samarbete mellan tullmyndigheterna,

beaktar vikten av att riktigt fastställa tullar och andra skatter som tas ut i samband med import eller export och av att säkerställa ett korrekt genomförande av föreskrifter om förbud, restriktioner och kontroll, inbegripet åtgärder i samband med genomförandet av lagar och föreskrifter om produktförfälskning och registrerade varumärken,

beaktar att den olagliga handeln med vapen, ammunition, sprängämnen, giftiga ämnen, radioaktiva ämnen, narkotika och psykotropa ämnen utgör en fara för folkhälsan och samhället,

beaktar det hot som den internationella organiserade brottsligheten och terroristgrupper med betydande resurser utgör samt behovet av att effektivt bekämpa det hotet,

beaktar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, antagen den 15 november 2000 i New York, som skapar ramarna för internationellt ömsesidigt bistånd i brottmål i syfte att förhindra och bekämpa internationell organiserad brottslighet,

uppmärksammar bestämmelserna i Förenta nationernas allmänna narkotikakonvention från 1961, i dess ändrade lydelse, och konvention om psykotropa ämnen från 1971, i dess ändrade lydelse, och i Förenta nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen från 1988 och dess bilaga, i dess ändrade lydelse,

och också uppmärksammar Tullsamarbetsrådets relevanta instrument, särskilt rekommendationen om ömsesidigt administrativt bistånd av den 5 december 1953,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I denna överenskommelse avses med

- a) ”tullagstiftning” de bestämmelser och föreskrifter som parternas tullmyndigheter tillämpar på import, export, transitering, lagring och rörelser av varor och betalningsmedel och som gäller tullar, skatter eller andra avgifter som tas ut eller kontrolleras av tullmyndigheterna eller förbud, restriktioner eller kontroll,
- b) ”tullmyndighet” i Republiken Finland finska tullen och i Islamiska republiken Iran tullförvaltningen i Islamiska republiken Iran, behöriga att genomföra de bestämmelser som avses i punkt a i denna artikel,
- c) ”överträdelse av tullagstiftningen” kränkning eller försök till kränkning av tullagstiftningen,
- d) ”tullar och skatter” tullar och alla andra avgifter, skatter och utgifter som tas ut vid eller i samband med import eller export av varor, dock inte sådana avgifter och utgifter vars belopp på ett ungefär motsvarar kostnaderna för en tjänst, däribland för Republiken Finlands del de tullar och skatter som bestämts av Europeiska unionens behöriga organ,
- e) ”person” fysisk eller juridisk person, om inte sakinnehållet förutsätter något annat,
- f) ”personuppgifter” varje upplysning som gäller en identifierad eller identifierbar individ,
- g) ”narkotika” organiskt eller syntetiskt ämne som finns upptaget i förteckningarna I och II i 1961 års allmänna narkotikakonvention i deras ändrade lydelse samt ämne som i den nationella lagstiftningen likställs med narkotika,
- h) ”psykotropa ämnen” organiskt eller syntetiskt ämne eller ämne från naturen som finns upptaget i förteckningarna I, II, III eller IV i 1971 års konvention angående psykotropa ämnen i förteckningarnas ändrade lydelse samt varje ämne som i den nationella lagstiftningen likställs med psykotropa ämnen,
- i) ”narkotikaprekursorer” kemiska ämnen som är förtecknade i bilagan till Förenta nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen från 1988, i dess ändrade lydelse,
- j) ”kontrollerad leverans” ett förfarande där olagligt transporterade varor tillåts föras ut ur, igenom eller in på parternas territorium med de behöriga myndigheternas vetskap och under deras övervakning för att avslöja och identifiera personer som är inblandade i överträdelser av tullagstiftningen,
- k) ”begärande tullmyndighet” den partens tullmyndighet som framför en begäran om bistånd i tullfrågor,
- l) ”anmodad tullmyndighet” den partens tullmyndighet som en begäran om bistånd i tullfrågor riktar sig till.

Artikel 2

Överenskommelsens tillämpningsområde

1. Genom sina tullmyndigheter och i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse ska parterna lämna varandra bistånd
  - a) i syfte att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt,
  - b) i syfte att förhindra, undersöka och väcka åtal för överträdelser av tullagstiftningen,
  - c) i ärenden som gäller delgivning av handlingar i samband med tillämpning av tullagstiftningen.
2. Bistånd enligt denna överenskommelse ska lämnas i enlighet med gällande lagstiftning på den anmodade partens territorium och inom ramen för den anmodade tullmyndighetens befogenheter och tillgängliga resurser. Vid behov kan den anmodade tullmyndigheten överföra biståndsärendet till en annan behörig myndighet.
3. Denna överenskommelse gäller inte indrivning av tullar, skatter eller andra avgifter.
4. Denna överenskommelse påverkar inte tillämpningen av internationella avtal om rättslig hjälp i straffrättsliga ärenden eller internationella avtal om tullsamarbete som parterna har ingått.

RP 90/2019 rd

Artikel 3

Biståndets räckvidd

1. I enlighet med bestämmelser och föreskrifter ska parternas tullmyndigheter på begäran, och vid behov efter förundersökning, tillhandahålla varandra alla upplysningar som kan bidra till att säkerställa ett korrekt uttag av tullar och skatter, i synnerhet upplysningar som underlättar

- a) bestämningen av varors förtullningsvärde, tulltaxenummer och ursprung,
- b) genomförandet av bestämmelser om förbud, restriktioner och kontroll.

2. Den anmodade tullmyndigheten ska på begäran tillhandahålla alla upplysningar om tullagstiftningen och tillämpliga förfaranden på partens territorium som är relevanta för utredningen av en överträdelse av tullagstiftningen.

3. Tullmyndigheterna ska antingen på begäran eller på eget initiativ tillhandahålla varandra upplysningar och handlingar som kan bidra till att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen och till att överträdelser av tullagstiftningen förhindras, utreds och bekämpas.

4. Vardera tullmyndigheten ska, när den utför utredningar för den andra tullmyndighetens räkning, handla på samma sätt som när den handlar för egen räkning eller på begäran av en annan myndighet i det egna landet.

5. Om den anmodade tullmyndigheten inte är den behöriga myndigheten för att tillmötesgå en begäran, ska den utan dröjsmål vidarebefordra begäran till den behöriga myndigheten med anmodan om samarbete.

Artikel 4

Biståndsärenden

Tullmyndigheterna ska på begäran eller på eget initiativ meddela varandra följande upplysningar:

- a) har varor som importerats till endera partens territorium exporterats lagligt från den andra partens territorium, och vilket tullförfarande har eventuellt tillämpats på varorna,
- b) har varor som exporterats från endera partens territorium importerats lagligt till den andra partens territorium, och vilket tullförfarande har eventuellt tillämpats på varorna,
- c) har varor som beviljats förmånsbehandling vid export från den ena partens territorium importerats på behörigt sätt till den andra partens territorium, varvid upplysningar också ska meddelas om alla tullkontrollåtgärder som varorna varit föremål för.

Artikel 5

Särskild övervakning

1. Den anmodade tullmyndigheten ska på begäran tillhandahålla upplysningar om och särskilt övervaka

- a) personer som den begärande tullmyndigheten vet att har gjort sig skyldiga till eller misstänker att kommer att göra sig skyldiga till en överträdelse av tullagstiftningen, och särskilt personer som rör sig till eller från den anmodade partens territorium,
- b) varors rörelser som den begärande tullmyndigheten har meddelat att ger skäl att misstänka olaglig handel som riktar sig till den begärande partens territorium,
- c) fordon som den begärande tullmyndigheten misstänker att används för överträdelser av gällande tullagstiftning på endera partens territorium,

RP 90/2019 rd

d) lokaler för varulager som den begärande tullmyndigheten misstänker att används för överträdelser av gällande tullagstiftning på endera partens territorium.

2. Inom gränserna för sin behörighet ska parternas tullmyndigheter förhindra

a) export av varor som myndigheterna vet eller på sannolika grunder misstänker att exporteras till den andra partens territorium för att där användas för andra syften än laglig handel mellan parterna,

b) export av varor som det är förbjudet att importera till den andra partens territorium.

Artikel 6

Bekämpning av olaglig handel med särskilt betydelsefulla varor

Tullmyndigheterna ska utan dröjsmål på eget initiativ eller på begäran tillhandahålla varandra alla relevanta upplysningar om företagna eller planerade gärningar som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tullagstiftning på endera partens territorium, särskilt när det gäller följande varors rörelser:

a) vapen, ammunition och explosiva ämnen,

b) känsliga och strategiska varor som är föremål för kontroll enligt tillämpliga internationella avtal och multilaterala arrangemang och/eller enligt motsvarande ickespridningspolitiska förpliktelser,

c) narkotika, psykotropa ämnen och narkotikaprekursorer,

d) konstföremål och antikviteter som har stort historiskt, kulturellt eller arkeologiskt värde,

e) giftiga varor, radioaktiva ämnen och andra miljö- eller hälsofarliga varor och ämnen,

f) varor som är belagda med höga tullar eller skatter, särskilt alkoholdrycker och tobaksprodukter,

g) varor som kränker immateriella rättigheter.

Artikel 7

Kontrollerade leveranser

1. I samförstånd och inom ramen för sina respektive befogenheter enligt sin nationella lagstiftning får tullmyndigheterna använda kontrollerade leveranser för att identifiera personer som är inblandade i överträdelser. Om inte beslut om att tillämpa kontrollerad leverans hör till tullmyndigheternas befogenheter, ska de samarbeta med de nationella myndigheter som har dessa befogenheter eller överföra ärendet till dessa myndigheter.

2. Olagliga försändelser som omfattas av en överenskommelse om kontrollerad leverans får med de behöriga nationella myndigheternas samtycke stoppas och tillåtas fortsätta antingen orörda eller efter att varorna avlägsnats eller ersatts helt eller delvis.

3. Beslut om kontrollerad leverans ska fattas från fall till fall, och vid behov kan ekonomiska arrangemang och överenskommelser som ingåtts mellan de behöriga nationella myndigheterna beaktas.

4. Kontrollerade leveranser får inte orsaka betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller någon avsevärd risk för betydande skada på miljö, egendom eller förmögenhet.

Artikel 8

Form och innehåll i en begäran om bistånd

1. En begäran enligt denna överenskommelse ska göras skriftligen. Handlingar som behövs för att tillmötesgå begäran ska bifogas. Även en muntlig begäran kan godkännas, om det är

RP 90/2019 rd

nödvändigt med hänsyn till ärendets brådskande karaktär, men den ska omedelbart bekräftas skriftligen.

2. En begäran enligt punkt 1 ska innehålla följande upplysningar:

- a) begärande tullmyndighet,
- b) begärda åtgärder,
- c) syfte och skäl för begäran,
- d) lagstiftning, bestämmelser och andra rättsliga omständigheter i ärendet,
- e) så exakta och täckande upplysningar som möjligt om de personer som är föremål för utredningen,
- f) sammanfattning av fakta i ärendet och av redan företagna undersökningar, med undantag av fall som avses i artikel 9.

3. Begäran om bistånd ska göras på engelska.

4. Om en begäran om bistånd inte uppfyller alla formkrav, får myndigheten kräva korrigerings eller komplettering; säkerhetsåtgärder får dock vidtas.

Artikel 9

Delgivning av handlingar

1. På begäran av den ena partens tullmyndighet ska den andra partens tullmyndighet delge berörda personer, som är bosatta eller som har etablerat sig på den partens territorium, handlingar som gäller förvaltningsmyndigheternas åtgärder och beslut som hänför sig till tillämpning av tullagstiftningen.

2. Delgivning av handlingar ska ske i enlighet med gällande lagstiftning på den anmodade partens territorium. Delgivning kan dock även ske i en särskild form eller genom ett särskilt förfarande som anges i begäran, om detta inte kan anses strida mot den anmodade partens lagstiftning.

3. Som bevis för delgivning gäller ett daterat och undertecknat mottagningsbevis av den berörda personen, eller ett intyg av den behöriga myndigheten hos den anmodade parten av vilket formen och tidpunkten för delgivningen framgår.

Artikel 10

Undersökningar

1. En tullmyndighet ska på begäran av den andra tullmyndigheten inleda undersökningar av aktiviteter som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tullagstiftning på den stats territorium till vilken den begärande tullmyndigheten hör och meddela undersökningsresultaten till den begärande tullmyndigheten.

2. Undersökningen ska utföras i enlighet med gällande lagstiftning på den stats territorium till vilken den anmodade tullmyndigheten hör. Den anmodade tullmyndigheten ska handla på samma sätt som när den handlar för egen räkning.

3. För undersökning av en överträdelse av tullagstiftningen kan på skriftlig begäran särskilt utsedda tjänstemän från den begärande tullmyndigheten, med den anmodade tullmyndighetens uttryckliga tillstånd och enligt villkor som den eventuellt ställer,

a) från den anmodade tullmyndighetens enheter få upplysningar om den aktuella överträdelser av tullagstiftningen,

b) närvara vid den anmodade tullmyndighetens för den begärande tullmyndigheten relevanta undersökningar på den andra partens territorium.

Artikel 11

RP 90/2019 rd

Filer och handlingar

1. En parts tullmyndighet ska på eget initiativ eller på begäran till den andra partens tullmyndighet lämna rapporter, bevishandlingar eller bestyrkta kopior av handlingar med alla tillgängliga upplysningar om företagna eller planerade aktiviteter som är eller förefaller vara överträdelser av gällande tullagstiftning på denna andra parts territorium.

2. De handlingar som avses i denna överenskommelse kan ersättas med datoriserad information i valfri form med samma innehåll. Samtidigt bör allt relevant material som behövs för tolkning eller användning av informationen och handlingarna tillhandahållas.

3. Tullmyndigheterna ska begära filer eller handlingar i original endast när bestyrkta kopior är otillräckliga.

4. Filer och handlingar i original som har erhållits i enlighet med denna överenskommelse ska återlämnas så snart som möjligt.

Artikel 12

Sakkunniga och vittnen

1. Om en part i samband med överträdelser av tullagstiftningen begär det, kan den anmodade tullmyndigheten såvitt det är möjligt bemyndiga sina tjänstemän att inställa sig som sakkunniga eller vittnen inför den begärande partens behöriga myndigheter om omständigheter som de har konstaterat i tjänsteförrättningen samt för att framföra bevismaterial. I begäran om inställelse ska det klart anges i vilket ärende och i vilken egenskap tjänstemannen kommer att uppträda.

2. Den tullmyndighet som godkänner begäran ska i sitt bemyndigande vid behov precisera gränserna inom vilka dess tjänstemän kan uppträda som sakkunniga eller vittnen.

Artikel 13

Arrangemang vid besök av tjänstemän

Tjänstemän från en parts tullmyndighet som är närvarande på den andra partens territorium i sådana fall som avses i denna överenskommelse ska alltid kunna styrka sin tjänsteställning. De får inte bära vare sig uniform eller vapen.

Artikel 14

Användning av upplysningar och handlingar

1. Upplysningar, handlingar och andra meddelanden som erhållits ska användas för de syften som anges i denna överenskommelse och får användas för andra syften endast med skriftligt förhandssamtycke av den tullmyndighet som tillhandahållit upplysningarna, och de är föremål för sådana restriktioner den myndigheten fastställer. Dessa bestämmelser ska inte tillämpas på upplysningar, handlingar och andra meddelanden som gäller brott i samband med narkotika eller psykotropa ämnen. Sådana upplysningar får lämnas ut till andra myndigheter som direkt medverkar i bekämpningen av olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.

2. Alla upplysningar som tillhandahålls i enlighet med denna överenskommelse, oavsett form, ska vara sekretessbelagda. De är föremål för tjänsthemlighet och ska ha samma skydd som motsvarande upplysningar och handlingar har enligt gällande lagstiftning inom den mottagande partens territorium.

3. Trots vad som anges i punkt 1 får upplysningar användas i rätts- eller förvaltningsförfaranden som har anhängiggjorts senare på grund av en överträdelse av tullagstiftningen.

Artikel 15

Skydd och användning av personuppgifter

1. I enlighet med gällande lagstiftning på parternas territorier ska på skydd av personuppgifter som utbyts med stöd av denna överenskommelse tillämpas följande minimikrav:

a) trots bestämmelserna i artikel 3 får personuppgifter inte tillhandahållas om det finns en grundad anledning att anta att upplysningarna förmedlas eller används i strid med endera partens lagstiftning, särskilt dataskyddslagstiftning. Man får inte avvika från detta krav ens då lämnandet av upplysningar inte kan anses skada personen i fråga. Den tullmyndighet som får upplysningarna ska på begäran meddela den tullmyndighet som tillhandahållit upplysningarna hur de har använts och vilka resultat som har nåtts,

b) personuppgifter får tillhandahållas endast tullmyndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter samt åklagarmyndigheter och rättsliga myndigheter, om de behövs i åtalssyfte. Sådana uppgifter får inte lämnas ut till andra personer än till dem som förutsätts använda dem för dessa ändamål, om inte de myndigheter som tillhandahåller uppgifterna i varje enskilt fall ger sitt samtycke och den lagstiftning som reglerar de mottagande myndigheternas verksamhet tillåter att uppgifterna lämnas ut,

c) den anmodade tullmyndigheten ska kontrollera att personuppgifter som tillhandahålls är giltiga och korrekta. Den tullmyndighet som tillhandahåller uppgifterna ska kontrollera att de är felfria och uppdaterade. Den begärande tullmyndigheten ska vid behov korrigera, förstöra eller radera personuppgifterna,

d) den anmodade tullmyndigheten ska samtidigt med personuppgifterna tillhandahålla information om när uppgifterna enligt den egna lagstiftningen senast ska raderas. Personuppgifter ska inte förvaras längre än vad som är nödvändigt för det ändamål som de lämnats ut för,

e) tullmyndigheterna ska föra register över sända och mottagna personuppgifter och effektivt skydda alla personuppgifter mot olovlig användning, ändring, publicering, skadegörelse och förstöring.

2. När personuppgifter utbyts med stöd av denna överenskommelse ska parterna säkerställa dataskyddets nivå så att den motsvarar minst den nivå som uppstår när principerna i den integrerade bilagan till överenskommelsen tillämpas.

3. Parterna ska meddela varandra den behöriga nationella myndighet till vilken förfrågningar om skyddet av personuppgifter kan riktas.

Artikel 16

Användning av upplysningar och handlingar som bevismaterial

1. Tullmyndigheterna kan i enlighet med syftet för denna överenskommelse och inom ramen för dess tillämpningsområde använda upplysningar och handlingar som erhållits i enlighet med överenskommelsen som bevismaterial i sina bevishandlingar, rapporter och vittnesutlåtanden samt vid rättegångar.

2. Användningen av dessa upplysningar och handlingar som bevismaterial vid domstolar, liksom deras beviskraft, bestäms utifrån parternas nationella lagstiftning.

Artikel 17

Undantag från skyldigheten att lämna bistånd

RP 90/2019 rd

1. Om endera partens anmodade tullmyndighet anser att efterkommandet av en begäran om bistånd skulle skada den partens suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen, eller innebära en kränkning av industri-, affärs- eller yrkeshemligheter, eller stå i strid med den nationella rättsordningens grundprinciper, kan parten vägra lämna bistånd helt eller delvis, eller lämna bistånd endast på vissa villkor eller med vissa förbehåll.

2. Om den begärande tullmyndigheten begär sådant bistånd som den inte själv skulle kunna lämna på begäran av den anmodade tullmyndigheten, ska den framhålla detta i sin begäran. I det fallet ska det bero av den anmodade tullmyndighetens prövning om begäran om bistånd tillmötesgås.

3. Den anmodade tullmyndigheten får skjuta upp lämnande av bistånd med hänvisning till att det skulle påverka en pågående undersökning, åtalsprocess eller rättegång. I det fallet ska den anmodade tullmyndigheten samråda med den begärande tullmyndigheten för att fastställa om bistånd kan lämnas i enlighet med den anmodade tullmyndighetens eventuella villkor eller förutsättningar.

4. Om bistånd vägras eller skjuts upp, ska tullmyndigheterna informera varandra om detta och om motiveringen till vägran eller anståndet.

Artikel 18

Kostnader

1. Tullmyndigheterna kräver ingen ersättning av varandra för kostnader som genomförandet av denna överenskommelse medför, med undantag av kostnader för sakkunniga, vittnen och andra än statsanställda tolkar och översättare, som den begärande tullmyndigheten ska stå för.

2. Om efterkommandet av en begäran medför betydande och särskilda kostnader, ska parterna samråda sinsemellan för att fastställa villkor och förutsättningar för att efterkomma begäran och hur kostnaderna ska fördelas.

Artikel 19

Överenskommelsens kompletterande karaktär

Utan att detta begränsar tillämpningen av artiklarna 14 och 15 ska denna överenskommelse inte hindra tillämpning av Europeiska unionens bestämmelser om förmedling av upplysningar mellan Europeiska kommissionens behöriga enheter och Republiken Finlands tullmyndigheter vad beträffar upplysningar som erhållits i tullärenden och som eventuellt är av betydelse för unionen.

Artikel 20

Genomförande av överenskommelsen

1. Bistånd enligt denna överenskommelse lämnas direkt mellan parternas tullmyndigheter.

2. Tullmyndigheterna ska komma överens om detaljerade arrangemang som underlättar genomförandet av denna överenskommelse.

3. Tullmyndigheterna kan vidta åtgärder för att i enlighet med sina interna administrativa förfaranden arrangera en personlig och direkt kontakt mellan tjänstemän som svarar för undersökning och bekämpning av överträdelser av tullagstiftningen.

4. Alla tvister som hänför sig till genomförandet och tolkningen av denna överenskommelse ska avgöras i samråd mellan parternas tullmyndigheter. Tvister där förlikning inte uppnås ska avgöras på diplomatisk väg.

RP 90/2019 rd

5. Upplysningar som avses i denna överenskommelse ska överlämnas till de tjänstemän som vardera tullmyndigheten särskilt har utsett för detta ändamål.

Artikel 21

Territoriell tillämpning

Denna överenskommelse tillämpas på Republiken Finlands tullområde och Islamiska republiken Irans tullområde.

Artikel 22

Tillägg och ändringar

Med parternas ömsesidiga samtycke kan ändringar och tillägg till denna överenskommelse göras i form av särskilda protokoll som utgör integrerade delar av överenskommelsen. Dessa protokoll träder i kraft i enlighet med det förfarande som beskrivs i artikel 23.

Artikel 23

Ikraftträdande och upphörande

1. Parterna ska skriftligen på diplomatisk väg meddela varandra när alla de åtgärder enligt den nationella lagstiftningen som behövs för att denna överenskommelse ska träda i kraft har slutförts. Överenskommelsen träder i kraft sextio dagar efter det att det senare meddelandet har tagits emot.
2. Denna överenskommelse avses gälla tills vidare. Vardera parten kan säga upp överenskommelsen genom ett skriftligt meddelande på diplomatisk väg.
3. Uppsägningen av överenskommelsen träder i kraft sex månader efter det att den andra parten har tagit emot meddelandet om uppsägningen.
4. Åtgärder som pågår när överenskommelsen upphör ska i möjligaste mån slutföras i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen.

Till bekräftelse på detta har undertecknade företrädare, därtill behörigen befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Utfärdad i ..... den ..... i två exemplar på finska, persiska och engelska. Alla texter är lika giltiga. Om olikheter förekommer i tolkningen, ska den engelska texten vara avgörande.

För Republiken Finlands
regering

För Islamiska republiken Irans
regering

Bilaga

BILAGA TILL ÖVERENSKOMMELSEN MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH ISLAMISKA REPUBLIKEN IRANS REGERING OM ÖMSESIDIGT BISTÅND OCH SAMARBETE I TULLFRÅGOR

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER FÖR DATASKYDD

1. Personuppgifter som hanteras med automatisk databehandling ska

- a) erhållas och hanteras på ett korrekt och lagligt sätt,
- b) sparas för särskilt angivna och lagliga ändamål och endast användas på ett sätt som är förenligt med dessa ändamål,
- c) vara ändamålsenliga, relevanta och rätt dimensionerade för de ändamål för vilka de sparas,
- d) vara sanningsenliga och vid behov hållas aktuella,
- e) bevaras på ett sådant sätt att föremålet för uppgifterna inte kan identifieras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål för vilket dessa uppgifter sparas.

2. Personuppgifter av vilka framgår ras, politiska åsikter eller religiös eller annan övertygelse, liksom personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv, får inte hanteras med automatisk databehandling, om inte nationell lagstiftning ger ett ändamålsenligt skydd. Detsamma gäller personuppgifter som hänför sig till straffrättsliga domar.

3. Lämpliga säkerhetsåtgärder ska vidtas för att skydda personuppgifter som lagrats i filer som behandlas automatiskt mot olovlig förstöring och oavsiktlig förlust och mot olovlig användning, ändring och spridning.

4. Var och en ska ha möjlighet att

- a) fastställa om ett automatiserat personregister existerar, dess huvudsakliga ändamål samt den personuppgiftsansvariges identitet och hemvist eller huvudsakliga verksamhetsställe,
- b) med rimliga mellanrum och utan oskäligen dröjsmål eller kostnader få bekräftat om det har sparats personuppgifter om personen i fråga i ett automatiserat register, liksom att få sig sådana uppgifter tillsända i begriplig form,
- c) i förekommande fall få sådana uppgifter rättade eller raderade som har behandlats i strid med de bestämmelser i nationell lagstiftning genom vilka de grundläggande principerna i punkterna 1 och 2 i denna bilaga genomförs,
- d) nyttja något rättsmedel, om en begäran om tillgång till uppgifter, rättelse eller radering enligt led b och c inte tillmötesgås.

5.1. Avvikelser från bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 4 i denna bilaga får göras endast i den utsträckning som anges i följande punkt.

5.2. Avvikelser från bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 4 i denna bilaga får göras om sådana avvikelser medges i partens lagstiftning och de är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle för att

- a) skydda statens säkerhet, den allmänna säkerheten, statens penningintressen eller brottsbekämpning,
- b) skydda registrerade eller andra personers fri- och rättigheter.

5.3. Inskränkningar i utövandet av de rättigheter som anges i punkterna 4 b och 4 d i denna bilaga får göras genom bestämmelser i lag när det gäller sådana automatiserade personregister som används för statistiska ändamål eller för vetenskaplig forskning, om detta uppenbarligen inte medför någon risk för intrång i de registrerades personliga integritet.

RP 90/2019 rd

6. Parterna åtar sig att införa lämpliga sanktioner och rättsmedel att tillämpas vid överträdelser av sådana bestämmelser i den nationella lagstiftningen som genomför de grundläggande principerna för dataskydd i denna bilaga.

7. Ingen bestämmelse i denna bilaga ska tolkas så att den begränsar eller på annat sätt påverkar möjligheten för en part att tillerkänna registrerade personer ett mera omfattande skydd än vad som föreskrivs i denna bilaga.